

Szubjektív túrajelentés

5.

Fatornyok földjén

avagy nyeregben a Nyírségben

(Szubjektív élménybeszámoló életem első többnapos kerékpáros túrájáról)

2003. június 6-9.

Írta: Kesik László

Mottó: Nem a kilométerek és a szintek a fontosak, amelyeket megteszünk, hanem az élmények, amiket ezalatt átélünk.

Fatornyok földjén

1. Nyeregben vagyok. De hogy kerültem én ide?

A reggeli napsütés kellemesen símogatta a hátunkat. Még nem volt kánikula, a szellő kifejezetten kellemesen lengedezett. A fák szinte egyenként üdvözöltek bennünket a Nagykálló felé vezető út mentén. Szépen libasorban haladtunk, forgalom szinte alig volt azon a péntek reggelen, gondolataim így nyugodtan kalandozhattak, bejárhatták azt az utat, ahogy odakerültem erre a túrára.

Bár kerékpározni már gyerekkoromban megtanultam, sok emlékem nincs ebből az időszakból. Egy rémületes emlékkép azért még felsejlik előttem. A Petneházy bérházaknál laktunk (azok a régi négyemeletes házak a tapolcai elágazástól a belváros felé) és apukámmal mentünk kerékpárral Miskolc-Tapolca felé a közúton. Én mentem elől ő pedig mögöttem. Egyszer valami ok miatt elestem a kerékpárral az út közepe felé, és amikor a földről felnéztem, akkor ott magasodott fölöttem két-három méter távolságra a kettes busz. Ezt nem nagyon lehet elfelejteni. Évek múlva, mikor pályakezdő mérnökként a TVK-ban kezdtem dolgozni kerékpárral jártam az utat a munkásszálló és a gyár között, de ekkor a kerékpárt pusztán közlekedési eszköznek tekintettem, a túrázás gondolata fel sem vetődött bennem. Aztán egyszer ellopták a kerékpárom és vagy húsz évig nem vettem másikat.

1. kép: Nyeregben a fatornyok tövében - itt Kölcсэн kerekezek

Akkor kerültem ismét nyeregbe, mikor saját gyerekeim elérték azt a kort, hogy a háromkerekű alkalmatlanságok helyett valami normális kerékpárt lehetett nekik venni. Ez pontosan 2000. júniusában volt, a kisebbik fiam László lévén nevenapjára kapta a kerékpárt. És ha már a két fiúnak van kerékpárja én sem szaladhatok gyalog a nyomukban, vettünk nekem is egyet. Először csak a játszótéren, a környező utcákban karikáztunk, aztán elmerészkedtünk egyre messzebb: Diósgyőrbe a papírgyárig, a vadasparkig. És közben kedvet kaptam hozzá. Sőt már

nem is elégített ki a helyben (értsd Miskolcon) kerekezés, ezért elmerészkedtem egyre messzebb és messzebb. Aztán szépen lassan szokásommá vált a kerékpáros túrázgatás, igaz egyedül, mert a fiúkat akkor még nem mertem elvinni hosszabb utakra.

Aztán egyszer a TVK ebédlője mellett a faliújságon megláttam egy túraprogramot, mely kerékpáros túrákra csábított. Az aláírot, Farkas Jánost akkor még nem ismertem, de felhívtam telefonon és megkérdeztem, hogy mik a feltételei a részvételnek. Hamarosan már együtt kerekeztünk első kerékpáros túram keretében Aggtelek felé. Megismertem Szalai Zitát is, aki a helyi iparosok kerékpáros szakágát vezette és egy-két közös túra után be is léptem a szervezetbe. Ez 2002-ben történt. Egy évvel később pedig ott ültem a nyeregben és hetedmagammal Nyíregyháza határában tapostam a pedált egy négynaposra és háromszáz kilométeresre tervezett túra nyitányaként.

A túrát Radnai Laci szervezte, aki Nyíregyházi lakosként is tagja egyesületünknek, a HTE-nek és el is szokott jönni velünk túrázgatni. Most hazai pályán mozgott, a házigazda büszkeségével próbálta nekünk megmutatni mindazt a szépséget és érdekességet amit a Nyírségben érdemes felkeresni. Én magam már nagyon régen szerettem volna bejárni ezt a környéket, hiszen tanulmányaimból, az építészet iránti érdeklődésemből adódóan fényképekről és útifilmekből ismertem és élőben is szerettem volna látni a nyírbátori templom híres háló boltozatát vagy a megbúvó kis falvak fatornyos templomait. A program mindezeket ígérte. Már a sok kecsegtető látnivaló miatt megérte volna részt venni a túrán, az hogy mindeközben még kerekeztünk is, ráadásul hab volt a tortán. A program szerint napi 70-80 km-t haladtunk, ami egy gyakorlott, edzésben lévő kerékpárosnak szinte nevetségesen kevés (ráadásul szintemelkedésről sem beszélhettünk), de hát jómagamat nem tartottam gyakorlottnak és edzettnek. Bár már tettem ettől hosszabb napi túrákat is, de ott nem kellett nap nap után visszaülni a nyeregbe, hanem legalább egy hétig pihentetgethettük elfáradt és elnyomorgatott testrészeinket. Főleg fenéklel jelent ez nagy kihívást, a nyereghez nem szokott személyeknek elég nehéz elviselni hosszú távon a kemény ülőhelyet.

Ahogy körbenéztem a hétfős csapaton, egyértelműen én voltam a legkevésbé gyakorlott. Kovács Lajos, Farkas János és Szabó Tamás egyértelműen jóval jobban bírták az iramot, Radnai Laci bár nem szeretett gyorsan menni, de ő is gyakorlott kerékpárosnak számított. A hölgyeket képviselő Kiskun Magdi és Szalai Zita pedig mindketten kerékpáros túravezetői tanfolyamot is végeztek, tehát őket sem lehetett kezdőknek tekinteni. Abban azért bíztam, hogy azt a tempót, amit ők bírnak én is tudom tartani, így nem én leszek a csapat leggyengébb láncszeme. A túra során egyébként nem a rohanás volt a fő cél. Egy mindenki által tartható jó iramban haladtunk és igyekeztünk a látnivalókat a lehető legteljesebb mértékben megismerni. Volt olyan persze, amikor a tempót jobban bíró urak előresiettek, de sietségük leginkább a következő falu kocsmájának teraszáig tartott, ahol kényelmesen kortyolgathatták italukat, mire a csapat vége is odaért.

2. Nagykálló

Radnai Laci a nyíregyházi állomáson várt bennünket és őt követve gyorsan kitaláltunk a városból. A város szélénél egy piros lámpánál utolért bennünket egy kerékpáros különítmény. Hét svéd egyetemista kinézetű fiatalember sorakozott be mellénk libasorban. Profi kerékpárjaik, táskáik és egyéb felszerelésük sejtette, hogy nem a szomszéd faluba tartanak. A várakozás ideje alatt megtudtuk tőlük, európai körúton vannak és éppen Romániába igyekeznek. A lámpa után egy kis ideig együtt haladtunk, majd ők gyorsítottak és eltűntek előlünk. Mi szépen elkanyarodtunk Nagykálló felé és kényelmesen haladtunk, mikor egyszer csak hátulról feltűntek holland ismerőseink. Barátságosan integettek, amikor elhúztak

mellettünk és annyit el tudtak mondani közben, hogy elfelejtettek lekanyarodni a másik útról és néhány kilométer után vették csak észre, hogy rossz irányba haladnak. Ezzel ismét eltűntek. Egyszer még találkoztunk velük, éppen reggeliztek az út mellett, szintén nagy ovációval üdvözöltek bennünket. Aztán már nem láttuk őket. Vagy ismét eltévedtek, vagy csak éppen másfelé vitt az útjuk.

Nagykállóban csak néhány percet időztünk a város közepén lévő parkban. Ezalatt levideóztam a barokk stílusú volt vármegyeházát (Nagykálló 1875-ig Szabolcs megye székhelye volt), amely most elmegyógyintézetként funkcionál. Még egy érdekességet kerestünk fel itt. A község szélén az emberi hatalmaskodás és butaság érdekes emlékműve áll: egy domb. Inségdomb a neve. A története annyi, hogy 1780-ban nagy aszály volt, a környékbeli parasztok teljesen kifogytak az élelmiszerből és végső kétségbeesésükben a helyi nagyhatalmú úrhoz fordultak segítségért. (A nevére már nem emlékszem, de azt hiszem nem is nagyon érdemli meg, hogy megjegyezzük.) A szociálisan érzékenynek egyáltalán nem nevezhető uraság ahhoz a feltételhez kötötte a segítséget, hogy kamat fejében egy dombot emeljenek itt kilátóval a tetején. A megszorult lakosság – mit volt mit tenni? – talicskában, mosóteknőben, dézsában, kötényben hordta össze a dombot, mely erről kapta az inség domb nevet. Az uraság –meglehet- a fáraókhöz hasonlóan a maga hatalmának emlékét kívánta ezzel megörökíteni, de csak saját gyarlóságának sikerült maradandó emlékművet állítania. A dombra egyébként lépcső visz fel, a tetején ott van a kilátó is (természetesen már nem az eredeti). Innen lehet gyönyörködni a környék panorámájában, de ha az ember belegondol, hogy milyen árat fizettek a domb építői ezért a gyönyörködésért, akkor szívesen le is mondanánk róla.

2. kép: Az inségdomb

3. Máriapócs

Utunkat Máriapócs irányába folytattuk tovább. A kegytemplomhoz érve Magdi kint maradt, mondván, hogy ő nemrégiben járt erre és már látta belülről, így inkább vigyázott a kerékpárokra. Mi hatan bezúdulunk a barokk stílusú görög katolikus templomba. Már itt kiderült, hogy nagyon érdeklődő társaságba keveredtem. Nemcsak Radnai Laci készült fel az útikönyv megfelelő fejezeteiből, melyeket az érintett helyeken fel is olvasott, de a csapat tagjai

szívesen beszédbe elegyedtek a helyiekkel. Itt a templomban is éppen sikerült a pappal összefutnunk és egy-két rövid kérdéssel megállítottuk, amiből kb. félórás beszélgetés kerekedett. Én itt-ott hallottam csak belőle valamit, mert a templom minél teljesebb körű videózásával voltam elfoglalva. Csodálatosak voltak a színes üvegablakok, az aranyozott oltárdíszek és a könnyező Mária kép. A végén már takarékoskodni kellett, nehogy az akkumulátor lemerüljön, mert nap közben a töltést elég problémás lett volna megoldani. Végül leváltottam Magdit, aki szintén be tudott menni egy ismeretfelújító szétnézésre.

4. Nyírbátor

Utunk következő állomása Nyírbátor volt. Mint már említettem régen vártam a találkozást a híres templom híres boltozatával. Nem is csalatkoztam. A gótikus építészetnek elég kevés jelentős emléke található országunkban, az ilyen szép boltozat pedig végképp ritkaságszámba megy. Nem győztem fel-alá szaladgálni bent, hogy a boltozat és a tér érzékeltetéséhez a legmegfelelőbb látószöveget megtaláljam. Kívülről is elég jellegzetes, rögtön felismerhető a templom, aszimmetrikus alakjával. És itt találkoztam az első jellegzetes nyírségi, fatornyos haranglábbal (az itteni a legmagasabb s egyben a legrégebbi is, a XVII. század első felében készült), melyeknek négynapos utunk során oly sok szép egyedét sikerült felkeresnünk. Sikerült is feljutnunk a toronyba, ahonnan nagyszerű kilátás nyílt a városra és környékére. Innen be tudtuk azonosítani következő célpontunkat is, a minorita templomot a város másik végében. És itt bogarásztuk először a harangon lévő feliratokat: a harangöntő mester nevét és a harang készítésének idejét, mely jó szokásunkat a többi haragnál is megtartottuk. A legismertebb harangöntők nevét már kedves ismerősként üdvözlöttük a későbbi fatornyokban fellelt harangok oldalán. A toronyból lefelé jövet egy alakot láttunk a templom előtt üldögélni. Leültünk mi is mellé, de hiába próbáltunk beszédbe elegyedni vele, ránk se hederített. Mi azért csináltunk vele egy csoportképet. Még erre sem reagált, csak mereven szorongatta kezében a lantját. Nem csoda, hiszen ő volt Tinódi Lantos Sebestyén szobra.

3. kép: A nyírbátori templom kívülről és belülről

Hamar átértünk a minorita templomhoz, ami szép barokk sokalakos, festett faoltáraitól, köztük a Krucsay oltárról marad emlékezetes számunkra. Az oltárnál a szépség és a

szörnyeteg jut eszembe: a szépség maga az oltár, a szörnyeteg, aki készítette. Ez a Krucsay nevezetű uraság ugyanis 1737-ben úgy vetett véget a második feleségével kirobbant viszályának, hogy pallosjogával élve egyszerűen lefejeztette. Majd megbánta tettét és a megölt feleség megengesztelésére, annak megbocsátását remélve készítette el ezt az oltárat.

A nyírbátori nézelődés elég sok időnkelt elvitt, de erre a napra már más jelentős látnivalót nem terveztünk. Szépen kényelmesen kerekeztünk a szálláshelyünket jelentő Bátorliget felé. Az utunk nagyon szép, gondozott és tágas falvakon vezetett keresztül. Olyanokon, amelyeket különösen szeretek: az út mellett a házak nem csak egy járdányi távolságra vannak, mint amelyeket Miskolc és Tiszaújváros között látok mindennapi szórakoztató munkába buszocskázásaim során. Nagycsécse lakó kollégámnak annyi helye van csak, hogy ha a kocsijával befordul a kapuja elé, akkor a kocsi hátsó fele belóg az úttestre és forgalmi akadályt jelent az éppen arra száguldozó kamionoknak. Hát itt kamion se volt és az utak mellett szép széles, már-már rétnék beillő füves sáv húzódott (több helyen díszes és gondozott virágágyásokkal) a ház és a kerítés síkjáig. Az embernek nem volt az az érzése, hogy mindjárt összeroppantják kétoldalról a házak. Minden kényelmesen tágas és levegős volt. A délutáni órában a falubeliek kint üldögéltek a ház előtti lócáikon és beszélgettek, kötögettek. Kedvem támadt beülni közéjük ebbe a nagy nyugalomba, talán a többieknek is, de ez már sajnos nem fért bele az időnkbe.

5. Bátorliget

Bátorliget a tájvédelmi területeiről híres. Itt található a Bátorligeti-ösláp jégkorszaki maradványú növény és állatvilágával, és a Fényi-erdő védett tölgyfa ritkaságaival. Eredetileg úgy volt, hogy egy szakértő lesz segítségünkre a környék megismerésében, de ez végül nem jött össze, köztünk pedig senki nem volt annyira botanikus, hogy a növények közül rá tudott volna bökni azokra, amelyek e terület kuriózumainak számítottak. Így hát csak a kellemes lankák látványában és az egyre lejjebb süllyedő nap sugaraiban sütkérező virágokban gyönyörködtünk és abban a kellemes tudatban ringatóztunk, hogy hamarosan megérkezünk. Ez fél hat körül, 67 km után meg is történt. Egy kempingben, faházakban töltöttük az éjszakát, csak először felkerestük a helyiség legkedveltebb közintézményét a kocsmát szokásos napi sörünk elfogyasztására. A jó szervezést dicséri, hogy az eső ekkor kezdett el csepegni, ami arra volt jó, hogy strandpapucsban és esőkabátban végigsétáljunk a falu főutcáján és egy esőkabátos képet lehessen csinálni a kocsmában.

6. Málházatás

A kerékpáros túrák hangulatához hozzá tartozik a málházás. Este le, reggel fel. A csomagokat stabilan kell rögzíteni a kerékpárhoz, mert - mint azt már magam is tapasztalhattam - a nem kellő gondossággal rögzített táskák elmozdulhatnak, akadályozzák a lábat a mozgásban vagy instabillá teszik a haladást. Éppen ezért mindenféle szíjjakkal és gumipókokkal erősítünk mindent a vázhoz, csomagtartóhoz. Ez viszont azt jelenti, hogy este a lemálházás, reggel a felmálházás szertartását kell végigcsinálni. Egy kicsit a régi idők lovas utazásaihoz teszi hasonlatossá a dolgot. Még szerencse, hogy a bringák nem várják el az esti csutakolást és abrakolást.

A fentieket figyelembe véve a kerékpáros túráknál is fontos szempont a csomagok összeválogatása. Bár a kerékpár sok mindent elbír, és a gyalogos túrákhoz mérten kissé szabadabban lehet pakolni, de az emelkedők során az embernek eszébe jut, hogy mennyivel könnyebben lehetne tekerni a pedált, ha ezt is, azt is kihagytuk volna a csomagunkból. A többiek e téren is gyakorlottabbak és felszereltebbek voltak nálam, olyan célszerszámokat és eszközöket figyelhettem meg náluk amiknek én még a létezéséről sem tudtam. Részben ez is a

magyarázata, hogy az enyémtől jóval kisebb méretű csomagokban meglepően sok mindent tudtak magukkal hozni.

4. kép: reggeli készülődés Márokpapiban

7. Országúton

A második napunk szombatra esik, a boltok csak délig vannak nyitva. Ideje feltölteni készleteinket, mert vasárnap nincsenek nyitva a boltok, és mivel hétfő pünkösd-hétfő, így akkor sem. Mátészalkán tervezzük a nagy bevásárlást, de nem akarunk kockáztatni, ezért némi kitérővel betérünk a Vállaj nevű határközségbe és felvásároljuk az első utunkba kerülő bolt szinte teljes kenyérbizletét. A Mátészalkáig tartó mintegy húsz kilométeres szakaszon megismerkedünk az emelkedő és az ellenszél egyvelegével. Nem volt ugyan kibírhatatlan, de az ellenszélről azért lemondtam volna. Mátészalkán a bevásárlás elintézése után egy parkban ülünk le ebédelni. Éppen jókor, mert a nagy hőség miatt kezdek a hóguta határára kerülni. Ennek közömbösítésére még egy fagyizó teraszára is kiülünk és egy nagy adag fagyival próbáljuk visszahűteni felhevült testünket. Tamás és Lajos elindulnak előre, majd Fehérgyarmaton megvárnak – ígérik.

Tovább haladtunkban megállunk Kocsordon, mert egy domboldalon három székelykaput látunk, amik egy emlékműhöz vezetnek. Felsétálunk az emlékműhöz, mely az 1918-19-ben az ország integritásáért harcoló székely hadosztály hősi halottainak állít emléket. Mikor indulni készülünk utolér bennünket Tamás és Lajos: rossz irányba indultak el, kénytelenek voltak visszafordulni, és néhány kilométert feleslegesen tettek meg.

A Mátészalka és Fehérgyarmat közti útszakasz egyáltalán nem tetszik: a 49-es, majd a 491-es úton haladunk, nagy a forgalom, keskeny az út, por, zaj, meleg. A tájra szinte nem is tudunk figyelni a nagy forgalomban való navigálás miatt. Tunyogmatolcsnál meg is próbálunk egy rövidítő utat keresni, de egy, a Szamoson keresztülvezető vasúti hídnál véget ér az út. A hídon nincs kiépítve gyalogjárda, azt pedig nem akarjuk megkockáztatni, hogy a sínek mellett botorkálva találkozunk egy vonattal. Kénytelenek vagyunk a jól ismert forgalmas úton begurulni Fehérgyarmatra.

8. Fehérgyarmat

Erről a városról leginkább szép, XV. századi temploma marad meg emlékként, mely már a városhoz közeledve messziről szemünkbe ötlött és szinte mágnesként vonzott magához egyre közelebb. Közvetlen közélről is megcsodáltam vakítóan fehér falát, meredeken ég felé szökő, tūhegyes, fiatornyos sisakját. Az egész torony olyan kecses, mint amelyet a csarodai templomon láthatunk.

5. kép: a fehérgyarmati templom tornya

Emlékezetes még a Művelődés Háza előtti diszkút tetején álló Sárkányölő Szent György szobor és a mögötte elhelyezkedő székely kapu. Ezen a legnagyobb megdöbbenésemre a faragott díszítőelemek között egy régi népköztársasági címet is felfedeztem. Hát ilyet sem láttam eddig még életemben székely kapun. A Kossuth parkban lévő Kossuth szobor alkotója talán hiányzott az anatómia óráról, mert a testarányok kissé torzra, törpésre sikeredtek. El is neveztem a szobrot „rövid lábú Kossuth Lajos”-nak. Persze az is lehet, hogy ez a művészi szabadság kérdéskörébe tartozik és hát mi miskolciak sem nagyon lehetünk büszkék a Széchenyi szobrunkra.

Fehérgyarmat után még négy kilométert szenvedtünk a 491-es úton, de Penyigénél végre letérhettünk róla szálláshelyünk Túrístvándi irányába. A nap utolsó öt kilométerét csodálatos úton tettük meg: az utat mindkét oldalról erdő szegélyezte, a fák úgy borultak össze a fejünk felett, mintha egy végeleáthatatlan hosszú gótikus templomban suhantunk volna. Szép és megnyugtató élmény volt. Hamarosan megérkeztünk.

9. Utazás és megérkezés

Hadd szóljak itt néhány szót a megérkezésről! Ez a szó új értelmet nyert számomra, mióta kerékpárosan vagy gyalogosan túrázom. Aki vonattal, busszal vagy akár gépkocsival utazik, annak a megérkezés annyit jelent, hogy valahol beszálltam a járműbe és valahol kiszállok belőle. Közben el kell töltenem valahogy a kettő közötti időt, de igazából nem teszek semmilyen erőfeszítést a megérkezésért (még a gépkocsi vezetéssel sem). Amikor kerékpárral

vagy gyalog kitűzöm az úticélt, illetve a részcélokat, azok lebegnek előttem: még húsz kilométert kell megtennem, hogy beérjek oda, vagy már csak egy kilométer van és elérek amoda. Ez nem is függ teljesen össze az út nehézségével, vagy a fáradtsággal, bár kétségtelenül egy fizikailag is megterhelő út után másabb a megérkezés feletti öröm. Akkor az öröm már nem csak a szemünk előtt lebegő álomkép elérését jelenti, hanem bizonyos fokú erőfeszítések megszűnését is. Egy ilyen gazdag program során naponta többször is át lehet élni a megérkezés élményét, s amikor már beteltünk egy adott hellyel, már az újabb állomás, az oda való megérkezés lebeg a szemünk előtt.

De ugyanúgy új értelmet kapott az utazás is. Az utazás nekem egyet jelent a kapcsolatteremtéssel. Kapcsolatot például a tájjal, a növényekkel. A száguldó járművek ablakán keresztül nem lehet igazi kapcsolatot teremteni velük. Azt szoktam mondani, hogy ha kocsival utazom, csak a településeket veszem észre, amiken keresztül suhanunk. Ha kerékpárral utazom, akkor észreveszem a fákat, ha gyalog, akkor észreveszem a virágokat és a fűszálakat. S csak azokkal tudok kapcsolatot teremteni, csak azok hathatnak rám, csak azokban tudok gyönyörködni, amiket észreveszek. De az utazás egyben kapcsolatot jelent az emberekkel is: saját túratársaimmal a túra közbeni, vagy este a közös asztalnál folytatott beszélgetéseket (az esti sörözéseknek is ez az igazi értelme nem a sör), de jelenti azokat a jóízű beszélgetéseket a szállásadóinkkal, a templomokban a tiszteletes urakkal, pihenőink során a falusi emberekkel, melyek mind olyan egyedi ízekkel, hangulatokkal gazdagítják utunkat, hogy később is jó rájuk visszaemlékezni.

Mióta túrázom sokkal mélyebben tudom átélni az utazás és a megérkezés élményét.

10. Túristvándi: „Pajtások” lettünk

A túristvándi Vízimalom-kempingben nagy nyüzsgést találtunk, mikor este fél hat körül odaértünk. Körülbelül száz méterre voltunk a híres, XVIII. századi vízimalomtól. A kemping mellett folyt a Túr vize, melyre a malom is települt. A vízparton, mint egy szabadstrandon hemzsegték a fürdőzők, a sportpályákon fociztak, röplabdáztak, aki akart még kenut is bérelhetett, egy csoport egy nagy bográcsban kotyvasztott valamit vacsorára a vízparton, de sokan csak a presszó rész szabadba kitett asztalai mellett hűsöltek.

6. kép: a híres vízimalom

Még nem is láttunk a szállásunkat, de Radnai Laci már előre elnézést kért érte. Mint mondta, már minden hely foglalt volt erre az időszakra a panzióban, de mivel a tulajdonos hölgy neki tanítványa volt, ezért a tanár úrnak mindenképpen akart valami megoldást találni. Ez a megoldás egy tetőtéri szobácska volt hét ágygal. A szoba már első ránézésre sem látszott túl biztatónak, második ránézésre viszont teljesen kiábrándító volt. A picinyke szobába beszűfolt hét ágy szinte egyetlen alvófelületet képezett, rajtuk kívül még annyi hely sem volt, hogy a csomagjainkat lepakoljuk. A fejünk fölött lévő cseréptető a nap hevében teljesen átforrósodott, így szaunai szintű hőmérséklet uralkodott a szobában. Ráadásul a szobát úgy lehetett megközelíteni, hogy egy elötető mellett és fölött átvezetett vaslépcsőn és járdán

kellett végigmászni, letről nézve olyan látványt keltve, mint mikor a macska a háztetőn mászkál.

Zitának és Jánosnak ez sok volt, el is száguldoztak a faluba más szálláslehetőséget keresni. Mi sem voltunk túlságosan feldobódva az éjszakai kényelem és pihenés kilátásaitól és járt az agyunk valami jobb megoldáson. Ez hamarosan az ölünkbe pottyant. A háziaktól megkérdeztük, hogy hová zárhatnánk be a kerékpárjainkat éjszakára, mire ők az udvar végében álló pajtára mutattak: tegyük be őket oda. Legnagyobb megdöbbenésünkre a várt poros, kacattal teli helyiség helyett egy tiszta, tágas, szellős, hatalmas teremben találtuk magunkat, melynek a végében egy félig elkészült bárpuft nézett velünk farkasszemet, a falon pedig körben amatőr festők (diákok?) festményei tették még barátságosabbá a teret. A dolog itt helyben el is dőlt: nem csak a kerékpárjaink fognak itt éjszakázni, hanem mi is. (Mint kiderült, az épületet pályázati pénzből emelték konferencia rendezési célokra, de még nem készült el teljesen.) Az ágyakról lecipeltük a matracokat, mindenki szépen megágyazott az épület oldalfala mentén. Végre kényelmesen elnyújtózkodhattunk és valószínűleg mindannyian úgy éreztük, hogy ez már az „édes élet”. Radnai Laci annyira élvezte a nagy teret, hogy felpattant a kerékpárjára és gyerekes örömmel körözni kezdett a terem közepén: „Még sosem kerekkeztem a hálószobámban” – magyarázta közben nekünk, hogy miért jelent ekkora élmény ez a néhány kör neki.

7. kép: A pajta előtt

Esti tisztálkodás gyanánt Magdival és Tamással megmártóztunk a Túrban is, de nagy pancsolást azért nem csaptunk, mert a víz hőmérséklete folyóvíz lévén a kellemestől némileg hidegebb volt. De hát a Túrban még sosem fürödtünk, ezt is ki kellett próbálni. A pajta elé kitett asztalon, a lemenő nap fényétől övezve fogyasztottuk el enapi vacsoránkat.

11. Kölcse

Másnap nagyon gazdag programnak néztünk elébe. Először a Kölcse nevű helységben látogattuk meg a templomot. Itt is megcsodálhattuk a környékre jellemző református templomok csendes egyszerűségét, a szószék gazdagon faragott és festett tetődíszét: de ezek a faragások korántsem a barokk templomok faragásait idézik, hanem valami jellegzetes formavilágot alkotó ívek és vonalak geometriai rendszere. A türkiz színűre festett kazettás mennyezet szinte kiragyog a hófehérre meszelt falakból, a karzat pedig faragott oszlopokon áll a templom egyik végében és az bejáratnál szemközti oldalfal feléig elnyúlóan.

Természetesen felmegyünk a harangtoronyba is, és itt találkozunk először Gombos Lajos harangöntő mester nevével a harang oldalán.

12. Tiszabecs: ahol a Tisza belép

Sonkád előtt egy szép fiatal lány várta csoportunkat. Szilviának hívták, Radnai Laci tanítványa volt, aki e környéken, Milotán lakik és Laci felkérte őt útikalauznak. Ezt nagyon jól tette, mert nem csak tudásunkat emelte helyismeretével, hanem bikinifelsős-forrónadrágos látványával a hangulatunknak is nagyon jót tett. Először Sonkád mellett a Túr-bukóhoz (az ún. kis bukóhoz) vitt el bennünket, ahol egy fenékgát révén a folyó némileg felduzzad, kellemes fürdőzőhelyet létrehozva ezzel. A környékbeliek élnek is a lehetőséggel, hétvégi házak sora épült ide és fürdőzők sokasága élvezte a víz örömeit. Mi egy lábáztatás erejéig kerültünk kapcsolatba a vízzel, de délután a nagy bukónál már fürdés is szerepelt a programban. Tiszabecs előtt János, Tamás és Zita előresietett, aminek az lett a következménye, hogy Tiszabecsen nem győztek mobilon egyeztetgetni velünk, mire a Tisza partján végül ismét egymásra leltünk. Itt lép be a Tisza az országba, innét szoktak indulni a vízitúrák a Tiszán lefelé (idén júliusban ezt személyesen is meg fogom tapasztalni, hiszen a mi túránk rajtja is itt lesz).

13. Milota

Tiszabecs után Milotára vitt az utunk. Aki nem tudná, e kis falu a diójáról híres, van is egy olyan fajta, ami a falu nevét viseli: a milotai dió. Hogy a figyelmetlen vagy tudatlan utazónak ezt eszébe juttassák a falu közepén egy ember nagyságú dió szobrot emeltek, ezzel jótémát adva egy kis fotózásra (jó PR fogás is: a fotók sokáig megmaradnak).

8. kép: a milotai dió szobra

Szilvi kedvesen meghívta csapatunkat szülei házába, amit vonakodva bár, de végül elfogadtunk. Nem bántuk meg, mert édesanyja – mivel mással? - nagyon finom diós beiglivel kínál meg bennünket és a frissítő italok is jól esnek a dél körüli órában. Mi, mint a tanár úr baráti társasága szívesen látott vendégek vagyunk a portán, kellemesen elbeszélgetünk velük a vidéki lét szépségeiről és nehézségeiről. De hosszú út áll még előttünk, sokáig nem időzhetünk.

14. Tiszacsécse

Következő állomásunk Tiszacsécse. Ez a falu arról híres, hogy itt született Móricz Zsigmond. A takaros, zsúptetős házikó most is ott áll a falu főutcáján, ma már természetesen múzeum. Éppen valami felújítás végére értünk oda, mert az épület már rendben állt, de a bútorzat még hiányzott belőle. A ház környékén összefutottunk egy turista csoporttal, akiknek a pólójáról megtudjuk, hogy a gyalogos turisták országos találkozájának résztvevői, mely éppen ebben az időben zajlott Nyíregyházán. Egy ismerős hölgy is feltűnik a csoportban: az év elején a Karancs-Medvesben voltam egy kétnapos kiránduláson a helyiiparos csapattal és ott három hölgygel találkoztunk az erdőben, amint éppen turista jeleket festettek. Akkor jól elbeszélgettünk velük az erdőben és megmaradt bennem az arcuk. Egyiküket fedeztem fel Móricz szülőházában. Rá is kérdeztem, hogy nem salgótarjáni-e véletlenül. Ő megdöbben, hogy itt az Isten háta mögötti településen egy vadidegen kerékpáros honnan ismeri őt, de mikor találkozásunkat elmeséltem örömmel üdvözölt és megígérte, hogy átadja üdvözlőnkét a találkozó részt vevő helyiiparosoknak. (Ezt a többiek elmondása szerint meg is tette.)

15. A Túr-bukó

Következő állomásunk a Túr bukója Tiszakórod után (ez már a nagy bukó). Ez egy monumentális betonépítmény, amely felduzzasztja a Túr, mielőtt a Tiszába ömlene. Ezen a részen szabad strandot alakítottak ki és – Radnai Laci nagy megdöbbenésére és felháborodására – valamely élelmes vállalkozó már rátette a kezét a területre és újabban napi 500 Ft belépődíjat is szednek. Mi a belépődíj fizetését – némi szerencsével – megúsztuk. Előttünk éppen egy 40-50 fős diákcsoport kerekedett be a területre, mi néhány méter távolságban haladtunk mögöttük. „A csoporthoz tartoznak?”- kérdezte a jegyszedő, mi pedig hevesen bólogtunk, hogy persze. (Ez végtére is igaz volt, mi is egy csoporthoz tartoztunk, azt meg nem kérdezte, hogy melyikhez.) Itt végre megmártózhattunk a vízben, melegebb is volt a víz hőmérséklete, mint előző este a kempingben. Lehetetlen volt elmulasztani Petőfi sorainak felidézését: „...ott ahol a kis Túr siet beléje, mint a gyermek anyja kebelére...” Elképzelttem a másfélszáz évvel azelőtti környéket Petőfistül, pór menyecskéstül, korsóstul. De ma már nem pór menyecskék járnak a Tiszára korsójukkal, hanem vízitúrázók a kenujaikkal. Meg persze zsvajgó strandolók, akiknek zsvajgása véget is vetett csendes emlékezésemnek.

9. kép: A Túr-bukó

16. Szatmárcseke

Móricz és Petőfi után irodalmunk egy harmadik nagy alakjának emlékével a következő állomásunkon Szatmárcsekén találkoztunk. Itt alkotott másfél évtizeden keresztül és itt is halt meg Kölcsey Ferenc. A temetőt már csak az ő síremléke miatt is felkerestük volna. De ez a temető másról is híres: itt található az az jellegzetes csónak formájú fejfák, melyek kialakulásáról, jelentéséről régóta lezáratlan viták folynak. Mindenesetre a temetőt 1973-ban műemléki védelem alá helyezték. Az útikönyvem szerint a faluban hangulatos turistaház működik, a pincéjében kisvendéglővel. (Mondja ezt az útikönyvem a nyolcvanas évek elején. A dolog rögtön gyanús volt: a restaurantok, pizzériák világában hol vannak ma már kisvendéglők?) Most azt látom kiírva az épületre, hogy Kölcsey Ferenc Művelődési Ház, a pincéje előtt pedig nagy tábla hirdeti, hogy „Csárda”. (Ez is valami, legalább nem restaurant.) Nem baj, ebédelésre ez is megteszi. Némi gondot okoz, hogy hogyan hagyjuk kint a kerékpárokat, amíg mi ebédelünk. Lezárni ugyan le tudjuk őket, de a lemálházáshoz és az összes csomag lecipeléséhez nincs sok kedvünk. Az épület teraszán üldögélő két középkorú hölgyet kérjük meg végül, hogy vigyázzanak a kerékpárookra amíg megebédelünk.

10. kép: A szatmárcsekei kopjafás temetőben

A csárda belsejében semmi csárda jellegűt nem találunk: jellegtelen bútorzat, idegesítően üvöltő diszkózenével, amit a kérésünkre nagy nehezen azért lehalkítanak. Egységesen kötött tészta levest eszünk meg valamit másodikként. A kötött szó nem egy újfajta elkészítési módot jelent, hanem a benne lévő tésztára utal: a csíkokra vágott tésztára csomót kötnek és így teszik bele az egyébként fokhagymás ízű levesbe. A kiszolgálás nem túl gyors, így két kerékpár-őrzőink nagyon megörlődnek, mikor végre feltűnünk a pinceajtóban: már menniük kellett volna, dolguk van, de nem akarták a kerékpárokat itt hagyni felügyelet nélkül. Rendes volt tőlük.

17. A Petőfi-fa

Nagyar község mellett ismét Petőfi emlékébe botlunk: itt található az úgynevezett Petőfi-fa. Az elnevezést egyébként ügyes PR fogásnak minősítem, hiszen az egyébként tekintélyes méretű, de 1995-ben egy villámcsapás következtében kiégett tölgyfának mindössze annyi köze van Petőfihez, hogy mikor a költő 1846-ban ezen a környéken járt, már élt ez a fa egy tölgyes egyik fájaként és Petőfi láthatta azt. Egyesek tovább mennek és azt állítják, hogy ez

alatt a fa alatt írta a Tisza című versét. Én ebben kétkedem, de a PR elérte célját, mi is megálltunk a fánál. A tájékoztató tábláról azt is megtudjuk, hogy a Túr a folyószabályozások előtt sűrűn változtatta a medrét, így mikor Petőfi látta, nem ott sietett a Tiszában, ahol én azt aznap láttam, hanem valahol ezen a tájon. Na tessék! Most kiderül, hogy a Petőfi-fa mégis biztosabb pont ebben a Petőfi történetben, mint a kis Túr és a Tisza találkozási pontja: a fa legalább nem mászkált ide-oda a százötven év alatt.

18. Tarpa

Kisarnál a hídon átkerekezünk a Tisza fölött a Beregi-Tiszahátra, és a nap utolsó állomására, Tarpára igyekszünk. Ez a helység a kuruc brigadéros Esze Tamás szülőhelyeként vonult be a magyar történelembe. Mi először a falu közepén álló szárazmalmot nézzük meg. Ebben a malomban a forgó mozgást nem víz, és nem is szél, hanem állati erő biztosította. A kör alakú malomban a gazdák saját lovaikat körbe-körbe hajtva tudták megőrölni gabonájukat. Mennyivel fárasztóbb és időigényesebb lehetett ez, mint ahol a víz forgatta a lapátokat, a mai kor modern hajtásairól nem is beszélve. A faluban beljebb haladva belecöppenünk egy kuruc fesztiválba: a színpadon népitáncosok ropják, a parkban szokásos kirakodóvásár, mindenféle árusok árulnak mindenféle ehető, iható, nyalható finomságokat és mindenféle hasznos és haszontalan csecsebecséket. Mi némi nézelődés után a Malom-panzió teraszára ülünk ki egy kis pihenésre. A szemközti házba éppen négy szürkemarha tartott hazafelé, elől a két nagy, mögöttük nagyság szerint rendeződve a két kisebb. A sort érdeklődői minőségben Tamás zárta, aki már ment is megnézni őket az istállóban, és közben beszédbe elegyedett a marhák gazdájával. Mi a panzió idősebb tulajdonosnőjével beszélgettünk közben. Rajtunk kívül más vendége nem lévén ráért, hogy ilyen messziről jött vándorokkal néhány szót váltson. Nekünk sem kellett nagyon sietnünk, már csak nyolc kilométerre voltunk szálláshelyünkől a soha nem hallott nevű Márokpapitól.

19. Márokpapi

E furá nevű faluban egy környezetvédelmi táborban volt a szálláshelyünk. Egy nagy közös teremben voltak az emeletes ágyak, de annyi, hogy mindenkinek jutott alsó ágy. Az udvaron egy kis ketrecben egy nagy fehér nyuszt találtunk, majd jobban megnézve egy kisebb barnát is. A gondnok átkísért bennünket egy másik portára is, ahol kiskecskével kerülhettünk barátságba: főleg Magdi, Tamás és Radnai Laci járt elől az etetésben és simogatásban. Este szokásunkhoz híven kocsmakeresőbe indultunk, de a felállványozott templom mellett az éppen a kertet locsoló tiszteletes úrba botlottunk. Megtudtuk tőle, hogy a XIII. századi templom külső falán olyan festéseket fedeztek fel, amilyeneket a csarodai templom belsejében lehet látni, most éppen ennek a feltárása folyik. Mindez azért érdekes, mert a templomok külső falfelületeit nem szokás mintákkal díszíteni, ez kuriózumnak számít. Sajnos másnap reggel korán kellett indulni, így belülről nem tudtuk megnézni ezt a templomot, de a külső mintákat már világosban is megfigyelhettük. Az este az utolsó nap programjának tervezésével telt: eddig nem voltunk szorosan időhöz kötve, a szálláshelyekre nem kellett percnyi pontossággal megérkeznünk. Most azonban már vonathoz kellett igazodnunk, ezért nagyon alaposan át kellett gondolni a részleteket. Elhatároztuk, hogy a tervezett végcél Kisvárda helyett csak Tuzsérig megyünk, így is tempósan kell majd haladnunk, hogy minden tervezett program beleférjen az időnkbe.

20. Csaroda

Az eddig megtett szakaszok során kiderült, hogy Magdinak kicsit gyors az átlagos utazási sebesség, amit az élen lévők diktáltak. Ezért a pihenők során korábban elindult, hogy némi előnyre tegyen szert. Bár nem volt vészes ez a lassabb tempó, őt mégis zavarta, úgy érezte visszafogja a társaságot. Utolsó nap éppen ezért a korai indulás mellett döntött. Én

jelentkeztem mellé kísérőnek: részben hogy ne kelljen egyedül mennie, részben, mert inkább korán kelek és kényelmesen megyek, nézelődök, semmint tovább aludjak és aztán kapkodni kelljen. A többiek a későbbi kelést és a nagyobb iramot preferálták. Így reggel hatkor, mikor a többiek még javában húzták a lóbórt, mi felpattantunk a kerékpárokra és a felkelő nap fényénél szépen csendben kisuhantunk a faluból. Csarodának tartottunk, ott volt a találkozó megbeszélve a többiekkel. Meg is érkezünk, mielőtt utolértek volna bennünket és volt időnk kívülről megcsodálni, lefényképezni a XIII. századi templomocskát.

11. kép: Csarodán a templomban

Most hosszú dicshimnusz következhetne a templom szépségéről. Arányossága, kecsessége, közvetlensége miatt kedvenc templomaim közé tartozik. Nem lelhető fel benne a nagy gótikus székesegyházak kivagyisága, nem a „nekünk van a legnagyobb és legdíszesebb templomunk” szándékkal épített katedrálisok emberi léptékkal már fel sem fogható méretei jellemzik. Nem az ember törpeségét akarja monumentális terekkel érzékeltetni, hanem egy ház, egy hajlék kíván lenni, melyet az ember magáénak, lelkéhez közel állónak érezhet. Amely nem elkápráztatni akar, hanem befogadni. A nagy katedrálisokkal én legalábbis úgy vagyok, mint Petőfi a Kárpátokkal: „tán csodállak, ámde nem szeretlek”. Ezek a kis templomok, ez a csarodai, másik kedvencem a tákosi, de a többi hozzájuk hasonló is nem csak csodálhatók, de szerethetők is.

A templomot zárva találtuk, egy állványzaton egy ember ücsörgött és valamit pizmogott a külső falon. Mint kiderült ő restaurátor és a külső falon fellelt, a belsőhöz hasonló mintázat feltárásán dolgozik. Szerencsénk volt, hogy találkoztunk vele, mert a tiszteletes úr csak jóval későbbre volt várható, de neki volt kulcsa és mikor a többiek is megérkeztek kinyitotta nekünk a templomot. Nem csak kinyitotta, hanem egy kiselőadást is rögtönzött nekünk. Itt most nem regélnék a templombelső bizánci stílusú freskóiról és virágmintás falairól, úgysem lehet visszaadni a hangulatát. El kell jönni ide és be kell szívni a levegőjét.

Amíg mi a templom szépségeit élveztük, addig Lajos a kerékszerelés örömeit élvezte: ő szenvedte el utunk során az egyetlen defektet. Mire mi megnéztük freskókat ő is elkészült a pumpálással, gurulhattunk tovább.

21. Tákos

Tákos nem esett az útirányba, de temploma miatt mindenki vállalta ezt a kis kitérőt. Ez a templom stílusában egészen más, mint a csarodai, de kedvességben, bensőségességben párja amannak. Két évvel voltunk a nagy árvíz után, mikor a falut úgy elmosta az árvíz, hogy csak öt házat lehetett megmenteni az egész faluban, az összes többi helyett újat kellett építeni. Ez meg is látszott a falu képén: rendezett, csinos képet mutattak a kényszerből épült házak. A templomban is tizenöt centis víz állt annak idején napokig, s mivel nem kőépületről, hanem paticsfalú épületről van szó, komoly kockázata volt az összedőlésnek. Túlélte a veszélyt, felújították s csodálatos állapotban fogadott bennünket. A templom egyébként belülről egy nagyobb szobához hasonlatos, az 58 virágdíszítéses kazettából álló mennyezetét kézzel is el lehetne érni. Csupa egyszerűség és szépség az egész. Úgy becézik: a mezítlás Notre Dame. A tájékoztatót tartó kis nénike minden szavából sütött az a hála, amit az újjáépítésben segédkezők és az anyagi támogatók iránt érzett. Amikor a hivatalos tájékoztatót tartotta, mint egy bekapcsolt magnó úgy mondta az építész-művészettörténész által megszerkesztett mondatokat (ő, ha élete végéig gondolkodna se tudna ilyeneket kitalálni), ám mikor a magnó szerepe lejárt és közvetlenül beszélt, akkor megéreztek szavaiból azt, amit ennek a nének és ennek a közösségnek ez a templom jelent: az ősoket, a tradíciókat, a falu lelkületét. És megéreztek mit jelentett volna, ha ezt elveszítik.

12. kép: A tákosi "mezítlás Notre Dame"

22. TB emléke

Ezeket a kicsiny templomokat sorra látogatva eszembe jut középiskolai osztályfőnököm, aki egyben a magyar tanárunk is volt: Tóth Bertalan tanár úr. Ő már középiskolás korunkban egy zempléni táborozás alkalmával dolgozatot íratott velünk azzal a címmel, hogy „megtartódat mégis benne becsüld magyarság – a templomok szerepe a magyarság fennmaradásában”. Mi akkor, tizenöt-tizenhat évesen nem lelkesedtünk túlzottan a dologért, pokolra kívántuk tanár urat a dolgozatával és a templomaival együtt. De valami azért mégiscsak belénk ivódott: akármerre járok felkeresem az adott hely templomait, értékeit és nem valami előírt kötelességből, hanem egy kialakult belső igényből fakadóan. Egy újságnak a tanár úr jó tíz évvel ezelőtt azt nyilatkozta: „...a tanításban nem csak négy évre gondolkodom, azt szeretném érezni, hogy sokáig hat a tanári szó radioaktivitása. És érzem, hosszú évek után is ki tudnám választani a tanítványaimat, még ha sötétben beszélgetnénk, akkor is. Szavaikból, gondolataikból. És talán elmondhatom Sütővel, hogy jó szavaim gyöngysorok voltak, a viselésben fényesedtek.”

Csak remélni tudom, hogy ha tanár úr ezt az írást elolvashatná, felismerné bennem a tanítványát. De már nem fogja sohasem elolvasni, mert a napokban eltávozott közülünk. Ezzel a néhány gondolattal reá kívántam emlékezni, neki kívántam ezúton is emléket állítani. És szavait továbbra is gyöngysorként viselem.

23. Az utolsó szakasz

A nap során felkerestük még Vámosatyát, ahol a nyírbátori után a második legmagasabb harangláb található. Ezután északra tartva Lónyára kerekeztünk. Itt a templomot belülről szétvert állapotban találtuk: szerencsére ez nem a vandálok, hanem a felújítást végzők tevékenységének a következménye volt. Szívesen visszamennék megnézni milyen lett az akkori építési terület. A harangtoronyba itt is felmáztunk. A feljárt előtt a gerendán baltával bevéssett betűk hirdetik:

KAKUK IMRE ATS MESTER TSINÁLTA
BÁN PÉTER LEGÉNYÉVEL 1781

Nem tudom lett-e ebből a Bán Péter nevű legényből később mester, de lehet, hogy minden saját alkotását megelőzve ebben a feliratban maradt meg a neve legtovább: immár századokon át.

Itt Lónyán visszatértünk a Beregi-Tiszahátról, de mivel itt nincs híd, a kompot kellett közlekedési eszközként használni. Volt ugyan egy pontonhíd, de a Tisza alacsony vízállása miatt ezt szétszedték.

13. kép: A lónyai kompon

A Tiszán átérve Magdival és Zitával még ellátogattunk a tiszamogyorósi szabadstrandra, ahol a Tisza olyan sekély volt, hogy leginkább térdig ért. Alig tudtunk olyan helyet találni, ahol néhány tempót úszni is lehetett. A csapat többi része ezalatt a komp melletti büfében keresett felüdülést. Mikor a fürdésből visszajöttünk sötét fellegek kezdtek gyülekezni az égen, így utunk utolsó kilométerein a vihar előli menekülés jelentette az izgalmat. A készülő vihar nem csak sötét felhőivel, hanem erős széllel is üzenetet küldött. Tuzsér elé érve térképeink nem egyeztek meg a valósággal, egy kereszteződésben nem tudtuk eldönteni melyik irányban kell fordulni. Balra indultunk el, széllel szemben, erős emelkedőn. Már csaknem a tetejére értünk, mikor Radnai Lacinak gyanússá kezdett válni a dolog és hátra arcot vezényelt. Magdi ezen a ponton a feladás határára került, de mi is megszenvedtük ezt a felesleges erőlködést. Fél négy körül a vihar előtt végre szerencsésen elértük Tuzsért. Pontosabban a vihar el sem érte Tuzsért. Sem a környéket. Csak mikor már Nyíregyházáról Miskolc felé tartottunk, Tokajnál láttuk először hatalmas felhőszakadások nyomait.

24. Utószó

Mindezt majd' két év távlatából írtam le. Ez is igazolja, hogy az emlékek, élmények nem vesznek el a feledés homályába. Talán minden részletre nem emlékszünk már, nem is az volt a célom, hogy leltár jelleggel minden momentumot felsoroljak. Viszont azok a hatások, érzelmi állapotok, melyek az egyes helyeken értek bennünket, azok a gondolatok, melyek megfogalmazódtak bennünk, azok megmaradnak és évek múltán is visszaidéződnek. Én is pont ezeket akartam ebben a bevallottan szubjektív beszámolóban visszaidézni.

Nem tudom például, hogy mit csináltam 2003. augusztus 10-én, de azt pontosan tudom, hogy 2003. június 9-én reggel ott álltam a tákosi templomban, és pontosan vissza tudom idézni azt az érzést, ahogy megilletődve hallgattam egy kicsinyke öregasszony szép, őszinte szavait. Hát ezért járok ilyen túrákra.

Miskolc, 2005.március 17.

Kesik László
20/ 349 72 36 e-mail: kelaszlo@tvk.hu

Címlap: Tiszacsécse harangtornya